

Під час канікул відбувається зміна мотиву отримання інформації - з мотиву обов'язковості, зовнішнього примусу, повинності на мотив інтересу. Із закінченням навчального року не припиняється процес утворення особистості дитини або молодшої людини. По суті, канікули – це продовження освітнього процесу, причому його результативність нерідко виявляється навіть вищою (особливо, якщо розглядати саме поняття освіти в широкому сенсі слова, маючи на увазі процес утворення особистості дитини або молодшої людини, становлення образу себе і навколишнього світу). Продовжуючи безперервний процес утворення особистості зростаючої людини, канікули наповнюються іншими більш різноманітними джерелами інформації (це переважно нові люди і власний практичний досвід дитини), іншим (за якістю та обсягом) змістом, в чому іншими технологіями (переважно ігровими, передбачає активну взаємодію з іншими людьми, можливість вільного вибору, творчість). Все це в значній мірі збільшує освітній і соціальний ефект здійснюваної дітьми та молоддю дозвільної діяльності. У нормальній для особистісного та соціального розвитку ситуації у зростаючої людини повинна бути можливість здійснення вільного і оптимального вибору видів дозвільної діяльності. В іншому випадку у нього неодмінно (якщо, звичайно, не буде своєчасної психолого-педагогічної корекції) з'являться проблеми у відносинах з собою, з оточуючими людьми і з світом взагалі.

Канікули – це не тільки нова соціальна, але і найчастіше нова природне середовище: значно більше часу на свіжому повітрі, за містом; більший простір для руху, спортивних і рухливих ігор, змагань, конкурсів і свят, тобто всього того, без чого неможливий нормальний розвиток сутнісних сил зростаючого організму.

Таким чином, провідними факторами формування та вдосконалення особистості дитини чи молодшої людини у просторі та часі літніх канікул стають нові люди і нове природне середовище.

Сьогодні як у світовій, так і у вітчизняній педагогічній теорії та практиці представлено досить багато форм організації літнього дозвілля дітей, підлітків та молоді. Серед них можна виділити традиційні та інноваційні форми, а також різні модифікації відомих форм. Наприклад, наметові табори, до яких сьогодні все частіше звертаються фахівці по роботі з дітьми та молоддю як до якоїсь інновації, налічують вже більш ніж вікову історію.

ОПИС ДОСВІДУ ПО РОЗРОБЦІ ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Миронець А.В.
(Полтава, Україна)

Урок – основа ефективного та якісного навчання. Завдання кожного вчителя зробити його захоплюючим, цікавим, який би викликав у дітей радість, посмішку, інтерес, бажання поділитися з іншими новими знаннями. Саме тому на своїх уроках потрібно впроваджувати елементи, які задовольняють два бажання дитини «я успішний» і «хочу вчитися». Об'єднати ці бажання допомагають основні напрямки досвіду: використання опорних схем, таблиць, ментальних карт, випереджувальне навчання.

Учнів об'єднує спільне бажання – вони прагнуть бути кращими, досягти успіхів у навчанні. Тому педагог повинен розвивати інтелектуальні здібності учнів, допомагати їм досягти успіху, робити їх активними учасниками освітнього процесу.

В пошуках методів розвитку творчого потенціалу школярів слід враховувати індивідуальні особливості психіки, своєрідність пізнавальної та емоційної сфери дітей.

Тема мого досвіду «Використання нестандартних уроків при викладанні хімії як засіб формування загальної компетентності особистості».

Потрібно використовувати всі можливості для того, щоб діти навчалися з цікавістю, щоб більшість учнів відчули та пізнали привабливі сторони хімії, її можливості у вдосконаленні розумових здібностей, у подоланні труднощів.

Під час розробки дидактичних матеріалів використовували онлайнний сервіс <https://learningapps.org/>, який дозволяє створювати різноманітні інтерактивні вправи (вікторина з вибором правильної відповіді, пазли, сортування картинок). Їх можна використати в роботі з інтерактивною дошкою, або як індивідуальні вправи для учнів. Робота з даним сервісом розвиває в дітей самостійне і логічне мислення, вміння грамотно працювати з інформацією, похваляє, зацікавляє дітей повсякденним.

Також я створювала ментальну карту – діаграму, на якій відображають слова, завдання, ідеї, або інші елементи, розташовані навколо основного слова або ідеї. Створення учнями ментальних карт безпосередньо пов'язане із роботою обох півкуль головного мозку: яскраве, образне відтворення елементів карти активує творче мислення, а структурне відображення, у свою чергу, задіює логічне.

Дітям цікавіше працювати з інтерактивними елементами. Тому, розробляючи разом з ними ментальні карти, варто не лише малювати та маркувати кольором, але й застосовувати об'ємні елементи або такі, що видають звуки [1].

Ментальні карти та інші опорні схеми активізують дітей на уроці, організовують увагу до пояснення вчителя і відповідей однокласників, урізноманітнюють роботу на уроці. Така форма роботи на уроці має багато переваг: діти швидше думають, швидше пишуть, вільно розмірковують.

Для створення своєї ментальної карти до теми «Дисперсні системи» я користувалася підручником з хімії для 9 класу автора О.В. Григоровича [2].

Щодня школяр має засвоїти цілий масив різних відомостей за шкільною програмою. І хоча для навчання є практично необмежені можливості доступу до інформації, все частіше у школярів виникають проблеми з навчанням, бо мозок просто не в змозі систематизувати всю інформацію, яку отримує. Як допомогти вирішити цю проблему? Можна залучити на уроках метод графічної систематизації – хмари слів. З використанням сучасних програм створення таких хмар не забере багато часу, а навчання буде більш ефективним!

Хмару можна подати в будь-якій кольоровій гамі і задати різне положення слів у хмарі за шаблоном.

При створенні хмари слів я використовувала онлайнний сервіс <https://wordart.com>.

Кожна дитина по-своєму неповторна. Тому в процесі навчання педагог повинен намагатися розкрити дитячу обдарованість, визначити методи, що сприяють розвитку можливостей самовираження дитини.

Ефективна організація часу на уроці за допомогою опорних схем створює резерв часу, а отже, дозволяє виконати більше вправ, більш детально зупинитися на складних для розуміння темах.

Втягнути в роботу кожного учня, зробити знання даної теми стійкими – в цьому і допомагають опорні схеми та інтерактивні вправи. В результаті правила запам'ятовуються дуже свідомо, міцно та майже без зусиль.

Школа має бути найкращою – школою без поразок, яку б діти закінчували, усвідомлюючи свої таланти і здібності, свій інтелектуальний рівень, що допоможе їм стати тим, ким вони прагнуть. Для цього потрібно створювати найоптимальніші умови для розвитку молодого покоління.

Список використаних джерел:

1. Обдаровані діти: Діагностика та супровід / Упоряд. Т. Червонна. – К.: Шк. світ, 2008. – 128 с. – (Бібліотека «Шкільного світу»).
2. Хімія : підруч. для 9 класу загальноосвітн. навч. закладів. / О.В. Григорович. – Харків : Вид-во «Ранок», 2017. – 256 с. : іл.